

OCHRANA ZÁKLADNÝCH PRÁV ak. r. 2026/2027 (denné štúdium)

Vyučujúci: prof. JUDr. Lívia Trellová, PhD.
prof. JUDr. Tomáš Ľalík, PhD.
prof. JUDr. Ján Svák, DrSc.
doc. Mgr. Vincent Bujňák, PhD.
Mgr. Emma Humeňanská
Mgr. Dávid Školník

Hodnotenie:

- priebežné hodnotenie 20 %
- záverečné hodnotenie 80 %

Podrobnosti o hodnotení sú súčasťou oznamu o podmienkach absolvovania predmetu, ktorý je uverejnený na webstránke Katedry ústavného práva.

Povinná literatúra:

- ĽALÍK, T. a kol. Ochrana základných práv. Wolters Kluwer, 2026.
- Obsah prednášok.

Odporúčaná literatúra:

- CIBULKA, Ľ. a kol.: Štátoveda. Wolters Kluwer, 2017.
- GIBA, M. a kol.: Ústavné právo. Wolters Kluwer, 2019.
- KROŠLÁK, D. a kol.: Ústavné právo. Wolters Kluwer, 2016.
- ĽALÍK, T.: Obmedzovanie ľudských práv a test proporcionality: Teória a prax. Wolters Kluwer, 2023.
- OROSZ, L. – SVÁK, J. a kol.: Ústava Slovenskej republiky. Komentár. Zväzok I. Wolters Kluwer, 2021.
- PIROŠÍKOVÁ, M.: Komentár k vybraným článkom dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Euroiuris, 2008.
- PIROŠÍKOVÁ, M. – BÁLINTOVÁ, M.: Judikatúra. Vybrané rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva vo vzťahu k Slovenskej republike. Wolters Kluwer, 2017.
- SVÁK, J. – GRUNWALD, T.: Nadnárodné systémy ochrany ľudských práv (I. zväzok). Štruktúra systémov a ochrana politických práv. Wolters Kluwer, 2019.

- SVÁK, J.: Nadnárodné systémy ochrany ľudských práv (II. zväzok). Ochrana fyzickej integrity človeka. Wolters Kluwer, 2020.
- SVÁK, J.: Nadnárodné systémy ochrany ľudských práv (II. zväzok). Súkromia a majetku. Wolters Kluwer, 2021.

TÉMY PREDNÁŠOK

1. Teoretický základ ľudských práv (prof. Ľalík) – 22.9.2026

- význam práv a slobôd, charakteristika
- teória ľudských práv
- obmedzovanie a interpretácia práv a slobôd
- limity ľudských práv

2. Nadnárodné systémy ochrany práv a slobôd s dôrazom na Európsky dohovor o základných právach (prof. Svák) – 29.9.2026

- charakteristika a vývoj medzinárodnej ochrany ľudských práv
- Rada Európy – ESLP, Výbor ministrov
- základné procesné princípy konania

3. Právo na život + spôsobilosť na práva (prof. Ľalík) – 6.10.2026

- podstata práva, materiálna a procesná povaha práva na život
- „absolútna nevyhnutnosť“, osobitné aspekty (potraty, trest smrti, deportácie atď.)

4. Zákaz mučenia, neľudského a ponižujúceho zaobchádzania a trestania (prof. Svák) – 13.10. 2026

- povaha a charakteristika práva, jednotlivé elementy čl. 3 Dohovoru
- súkromnoprávne aspekty, domáce násilie, výchova detí

5. Sloboda a bezpečnosť (prof. Svák) – 20.10.2026

- podmienky väzby, výkonu trestu, deportácie, vypočúvanie OČTK, praktické aspekty čl. 3
- električková dilema
- prezumpcie a požiadavky vo vzťahu k obmedzovaniu osobnej slobody
- materiálna a procesná rovina čl. 5 Dohovoru

6. Právo na spravodlivý súdny proces (občianske konanie) (prof. Ľalík) – 27.10.2026

- povaha práva na spravodlivý súdny proces, rozsah aplikácie
- právo na prístup k súdu
- právna istota, rovnosť zbraní, právna pomoc, verejnosť konania, odôvodnenie rozhodnutia

7. Právo na spravodlivý súdny proces (trestné konanie) (prof. Ľalík) – 3.11. 2026

- osobitné procesné garancie (prezumpcia neviny, právna pomoc, výsluch svedkov, predstavenie dôkazov atď.)
- entrapment, zákaz sebaobviňovania, získavanie dôkazov
- rozšírenie procesných garancií aj na iné procesy - administratívne a disciplinárne (tzv Engelsove kritériá), ne bis in idem

8. Sloboda myslenia, svedomia a náboženského vierovyznania (prof. Svák) – 10.11. 2026

- povaha práva, vierovyznanie, prejavy náboženského správania (oblečenie, správanie, prozelytizmus)
- neutrálny štát, vzťah štátu a náboženstva, postavenie cirkví a náboženských spoločností

9. Právo na súkromný a rodinný život (prof. Ľalík) – 24.11. 2026

- koncept práva na súkromie (autonómia jednotlivca, ochrana komunikácie, obydľia, mena)
- ochrana rodinného života (tradičné a netradičné zväzky, najlepší záujem dieťaťa, deportácie)
- rozsah aplikácie na konkrétne situácie

10. Sloboda prejavu, zhromažďovanie a združovanie (prof. Ľalík) – 1.12. 2026

- význam práva, druhy prejavu, obsah a osoby, na ktoré sa prejav vzťahuje
- zodpovednosť a obmedzenie, právo na informácie
- zhromažďovacie právo (obsah, znaky, charakteristika)
- združenia, odbory a politické strany

11. Demokratické politické práva (petičné, volebné a právo na prístup k verejným funkciám), rovnosť a práva národnostných menšín. (prof. Trellová) – 8.12. 2026

- povaha zákazu diskriminácie, odlišné zaobchádzanie a jednotlivé druhy diskriminácie (priama, nepriama, pozitívna)
- aplikačné aspekty zákazu diskriminácie (test diskriminácie)
- práva príslušníkov národnostných menšín a etnických skupín

12. Vlastnícke právo, hospodárske, sociálne a kultúrne práva (prof. Trellová) – 15.12.2026

- charakteristika, obmedzovanie a systémy ochrany týchto práv
- jednotlivé práva a slobody a ich charakteristika (právo na zdravotnú starostlivosť, právo podnikať, voľba slobodného povolania, právo na vzdelanie, sociálne zabezpečenie atď.)

